ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2021/HC-B12/79
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:** 1. މުޙައްމަދު ސަފްވާން، މ.ދަރުސްކަނދަ/ މާލެ
  2. އިބްރާހީމް ޝާހިދު، މ.ބާފުޅޫގެއާގެ / ކ.މާލެ
  3. ފަހުމީ އަލީ، ހުދުހުރާގެ / ގއ.ވިލިނގިލި
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް ނަޤުޟުކުރުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރަޙްމާނު އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަމީމް

ނިމުނު ތާރީޚު:
08 ޖުމާދަލްއޫލާ 1443
12 ޑިސެންބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

25 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443

30 ނޮވެމްބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 145-B8(887-2017)196/2021/607
- **ނިންމި ތަން:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **މައުޟޫޢު:** ސަރަޙައްދުގެ [illegible]
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 13 އޮގަސްޓް 2017
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 14 އޮކްޓޫބަރު 2021

- **ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ގެ ރައުޔު:** (މި ރައުޔާ ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު އަދި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު އެއްބަސްވެވަޑައިގަންނަވައި)

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B8(887-2017)196/2021/607 ނިންމުމަކީ[1] ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށްބުނެ، އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ. މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތްތަކަކީ މ.ދަރުސާކަރު، މުޙައްމަދު ސަޢޫދު[2]، މ.ބޮޑުޖެހިގެ، އިބްރާހީމް ޝާކިރު[3] އަދި ގއ.ވިލިނގިލި / ހުރުމަތުގެ، ޒާހިރު ޢަލީ[4]އެވެ.

މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި ދެކެވުނު ގޮތް

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 887/Cr-C/2017 މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމް ޙުކުމްކުރެއްވުމުގައި ނިންމިދީފައި ވާގޮތް ސާބިތު ގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ނޫންކަމަށްބުނެ، އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައެވެ.

3. އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ބިނާކޮށްގެން ބަލައިބަލާ، މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-CR/196/2021/52 ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގައިވަނީ؛

---

[1] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B8(887-2017)196/2021/607 ސްޓޭ

[2] ދ.ރ.ކ. އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު A370007

[3] ދ.ރ.ކ. އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު A217171

[4] ދ.ރ.ކ. އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު A311739

"ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު SS7/Cr-C/2017 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ޕްރޮސީޖަރ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] ހުކުމް "ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ކުރިން ހުކުމް ހުކުމްތަކުން" ހުކުމްކޮށްފައިވާ [illegible] ސުޕްރީމްކޯޓުގެ [illegible] ޕްރޮސީޖަރ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/01/SC ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު SS7/Cr-C/2017 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސީޖަރ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

މިފަދައިންނެވެ.

4 މިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސީޖަރ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

5. މިއީ، [illegible] [illegible] މިކޯޓުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ގުޅިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-B12/79 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ގޮތުގައި ބެލުނު ޤަޟިއްޔާއެވެ.

ތިރީ ކޯޓުން ހުކުމްކުރި ގޮތް

6. މިއީ 02 ޖަނަވަރީ 2017 ވަނަ ދުވަހު 10:30 [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގުޅުން [illegible] [illegible] "ދިރާގު [illegible] [illegible]" [illegible] 29 ޑިސެންބަރު ~~2021~~ 2016 ވަނަ ދުވަހާއި 31 ޑިސެންބަރު 2016 ވަނަ ދުވަހު [illegible] ޖުމްލަ -/214,450 (ދުއިސައްތަ ސާދަހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސް ރުފިޔާ) އާއި -/66,997.54 (ފަސްދޮޅަސް ހަހާސް ނުވަސަތޭކަ ނުވަދިހަހަތް ރުފިޔާ) ލާރި، ދިރާގު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދިރާގު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައެވެ.

7. މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]) ގެ 211 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ[5] 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާއި [illegible]، އެ ޤާނޫނުގެ[6] 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ 2 ވަނަ

ނޯޓް: މި ޙުކުމުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 29 ޑިސެންބަރު 2021 [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] 16 ޑިސެންބަރު 2021 އަށް [illegible] [illegible] [illegible].

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible])

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible])

ނަންބަރުގެ ދަށުން އެހެން ޖިހެއްގެ މުދަލެއްގެ ވައްކަން ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ބާރު ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ދަށުވާއެވެ.

8. މި މައްސަލަ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ބަލަމުންދަނީ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 887/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައެވެ.

ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން

9. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 887/Cr-C/2021 ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުމަށް މައްސަލަ ބައްލަވާ ޤާޟީ 06 ޖަނަވަރީ 2021 ދުވަހު ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމުގައި 27 ޖަނަވަރީ 2021 ދުވަހުގެ ކުރިން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވުމުން، މި މުއްދަތުގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ ބަދަލުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅައިފައިވީ ހުރި ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި ފޮނުވާފައި، އެގޮތުން އެކަން ވެފައިވަނީ މި މައްސަލަގައި ހުރި ތަޙުޤީޤުކުރުމުން އިތުރުވެފައިވާ ސިޓީއަކުން ކަމަށްވާތީ އަދި އުސޫލުގެ ސަބަބުތަކާއި، މި މައްސަލަގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހެޅުމުން އެއް ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކީވެސް ނޫނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގުޅުންހުރި ހުށަހެޅުމެއްކަމަށްވާތީ، ނޫނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އަމުރުން އެއް ހަފްތާ ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅައިދެއްވުމަށް، މި ހަފްތާ ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ހުށަހަޅާ ފުރިން އާ ކަމަށް ގުޅިގެން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ކަމަށްވާތީ، އެކޯޓުން ދޫކުރި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ފޮނުއްވިކަން ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A1/145/2021/286 (10 މާރިޗު 2021) ސިޓީއިން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް އަންގައިފައެވެ.[7]

---

[7] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A1/145/2021/286 (10 މާރިޗު 2021) ސިޓީ

10. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 887/Cr-C/2021 ގެ މައްސަލާއާ ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން 04 އޮގަސްޓު 2021 ގައި ބޭއްވުނު [illegible] އަޑުއެހުމުގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން ބަލައިނުގަތުމަށް އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާތީ، އެ ނިންމުން [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ 196/A1/145/2021/1224 (13 އޮގަސްޓު 2021) ސިޓީއިން އެދުމުން [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B8(887-2017)/196/2021/607 ސިޓީގައިވޭ؛

”[illegible] ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 887/Cr-C/2021 ގެ މައްސަލާގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި "ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން" ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ދީފައިވާ މުއްދަތު ފަހަނައަޅައި [illegible] އެ ހުށަހެޅުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ހުށަހެޅުން [illegible] ސަބަބަކީ [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ އެ ހުށަހެޅުން [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ނިންމާފައިވާނެއެވެ.

ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި އަދި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގައި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ޝަރީޢަތުގައި ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަންނަވަމެވެ.[8]“

---

[8] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B8(887-2017)/196/2021/607 ސިޓީ

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

11. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B8(887-2017)196/2021/607 ނިންމުން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ދީފައިވާ ކަމަށްބުނެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ އަންނަނިވި ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް [illegible] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ވާހަކަ ދައްކަވާފައެވެ. އެއީ؛

-11.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅުން ނުކުތާއެވެ.

12. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އެދެނީ؛

ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] 14 އޮކްޓޫބަރު 2021 ވަނަ ދުވަހު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B8(887-2017)196/2021/607 [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ނަމަވެސް، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] އެ ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުމަކީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު [illegible] ކަނޑައަޅައި، މިމައްސަލައިގައި [illegible] ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވުމެވެ.

ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެކުރިން ކަންކަން

13. ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތައް މުއްސަނަދު ފެށުމުގެ 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅަންޖެހޭނެކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 118 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެ މާއްދާގައިވަނީ؛

118 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ އިއުތިރާޟުތައް ހުށަހެޅުމާއި، ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ކުރިން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތަކުރާރުކޮށްދިނުމާ ފަސްކުރުމުގެ ނިންމަންވާނެއެވެ.

ހުށަހެޅުއްވިތާ މުއްސަނަދުގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާފައި ދުވަސް މުއްދަތުގައި ހުށަހެޅުއްވީ ނުވާކަން ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

14. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ؛

(ހ) އަންނަނިވި ހުށަހެޅުންތަކަކީ ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހުށަހެޅުންތަކެކެވެ. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިން އެހެން ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅިދާނީ، އެކަމަށް ހުށަހެޅުމަށް ބާރު ފުރުޞަތު ދޭކަމުގައި ބަލާނެއެވެ؛

1. ދައުވާ އުފުލުމުގައި އޮތް ކުށަކާއި ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި އުނިކަމެއް ފާހަގަ އެކަން ؛
2. ދައުވާކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ކަންތައް ދިމާއެއް؛
3. ވަކި ކުށަކާ ޝަރީޢަތް ވަކިން ކުރުމަށް ނުވަތަ ކަމަކާއި ގުޅުވައިގެން ހުށަހެޅުން؛
4. އެކަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އެކުގައި ކުރާ ދައުވާއެއް ވަކިކުރުމަށް އެދުން؛
5. ހެކިބަސް ދޭ މީހަކު ބަލައިގަތުމާ ގުޅޭ ހެކިބަސް ނަގުން؛

މި ޤާނޫނުގެ 129 އިން 132 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހެކި ހާޒިރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން .

(ހ) ގެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރު އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ވަކި ކުށެއްގެ ހާލަތު، ޝަރީޢަތުގެ ފުރުޞަތު ފުރުޞަތުދޭން ކަމުގައި ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުށަހެޅުއްވުމުގެ، ޝަރީޢަތުގެ ފުރުޞަތު ފުރުޞަތުދެވިފައެވެ ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުންނެވެ.

15. ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުމަށް އޮންނަ މުއްދަތުގައި ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުމަށް އޮތް ފުރުޞަތު ދައްކަވާން ދޫކޮށްލެވިދާނެކަމުގައި ބެލެވިދާނެއެވެ. ހަމައެއާއެކު އެ ފުރުޞަތުގައި ހެކި ބައްލަވައިދިނުމަށް އެދުމުން އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ދައްކަވާފައިން ހުށަހަޅާފައިވާތީ، އެ ފޯމުން އެދިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަމުރެއް ނެރެދީފައެވެ.

16. ހެކި ދައްކާލެވިފައިވާ ތަނުގެ ފޮޓޯ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިތުރުން ހުށަހަޅާފައިވާ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅި ފޮޓޯގައި ދައްކާލެވިފައިވާ ތަނުން އެދިފައިވާ ސިއްޓު ހެކި 1 (ފޮޓޯ 109)، ސިއްޓު ހެކި 2 (ފޮޓޯ 108)، ސިއްޓު ހެކި 3 (ފޮޓޯ 111)، ސިއްޓު ހެކި 4 (ފޮޓޯ 106) ސިއްޓު ހެކި 5 (ފޮޓޯ 105)، ސިއްޓު ހެކި 6 (ފޮޓޯ 104)، ސިއްޓު ހެކި 7 (ފޮޓޯ 103) ސިއްޓު ހެކި 8 (ފޮޓޯ 100) ސިއްޓު ޓޮއިލެޓްރޫމް 1 (ފޮޓޯ 88) ސިއްޓު ޓޮއިލެޓްރޫމް 2 (ފޮޓޯ 87) ސިއްޓު ޓޮއިލެޓްރޫމް 3 (ފޮޓޯ 86) ކަމަށް އެފޮޓޯގައި އެނގެން އޮންނަކަމަށް ސަރަހައްދު ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ؛

"ސިއްރުކޮށްގެން ވަޑައިގެން އެދިފައިވާ ބަޔާންކުރާ ޓޮއިލެޓްރޫމްތައް ދައްކާލެވުނު ފަރާތުގެ ތަޙުގީގުކުރާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން އެއިން ކުށެއްކަން ޔަގީން ގޮތުގައި ސާބިތުވާނަމަ ފުރުޞަތު ދޭށެވެ، އެއިން ކުށެއްކަން ކަމުގެ މަޖުބޫރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތުމާ އަދި އެއިން ކުށްކުރުމުގެ ޙައްޤު ޤާނޫނަށް، ހެކި ނަގައިދިނުމުގެ ދަށުން ގެނެވޭނޭ ފުރުޞަތު އޮތުމާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ގެ މައްސަލައިގައި ދައްކަވާފައި ހެކި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކުގެ ތެރެއިން ދައްކާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ސިއްޓު ހެކިން ތަޙުގީގު ދިރާސާކުރެވުނު ބަޔާން ދައްކާ ލިޔުން ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދު އެނގެން އޮތުމުން، ވަކިގޮތަކަށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ސިއްޓު ހެކިގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް ދައްކަވަމުން

[illegible]

ކުރުމުގެ ފުރުސަތު [illegible] އާއި، [illegible]

ފުރުސަތު [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 5

ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން [illegible]

[illegible] ހަމަޖައްސަވައި ދެއްވުމަށް"

17. 13 ޖަނަވަރީ 2021 ގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ފޯމާއި ގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145/B8/HRA2021/15 އަމުރާއި ނަންބަރު 145/B8/HRA2021/14 އަމުރު އަދި ނަންބަރު 145/B8/HRA2021/16 އަމުރުން [illegible]. [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 5 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން [illegible] ހަމަޖައްސަވައި ދެއްވުމަށް [illegible]. [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 5 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން [illegible] ހަމަޖައްސަވައި ދެއްވުމަށް [illegible].

18. ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ގަވާއިދުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

"ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ 5 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައިވާ [illegible] [illegible] އޮތުމުން، އެ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޝަރީޢަތަށް ލިބިގެންވެއެވެ."

19. މި މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ލިޔުމުން ހުށަހެޅުން ކޮންމެހެން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ. އޭގެ ބަދަލުގައި އަނގަބަހުން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދީފައިވާކަން އެނގެންއޮތެވެ. އެ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޝަރީޢަތަށް ލިބިގެންވާއިރުވެސް އެއީ ނުދީ ފުރުޞަތު ދޭން ޖެހޭކަމެއް ނޫނެވެ. ނަމަވެސް މި ފުރުޞަތަކީ ހުރިހާ ބާވަތެއްގެ މައްސަލައަކަށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ ފުރުޞަތެއް ނޫންކަންވެސް އެނގެން އޮތެވެ. މި ފުރުޞަތަކީ ހަމައެކަނި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކުގެ ބާބުގައިވާ "[illegible] ދޭ [illegible] ދިފާޢު ލިބިދޭ ގޮތުން [illegible]" [illegible] ޤާނޫނުން ފުރުޞަތެއްކަން އެ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު އެނގެއެވެ. [illegible] އެ ފުރުޞަތު ނުދިން ފުރުޞަތު ޝަރީޢަތަށް [illegible]، އެފަދައިން ނުދިން ނިންމުމެއް ސަބަބު ބަޔާންކޮށް [illegible]. [illegible] ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ލިޔުމުން ހުށަހެޅުމަށް [illegible] ފުރުޞަތު ހުށަހެޅުމަށް، [illegible] އަނގަބަހުން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް [illegible] ނިންމާފައެވެ.

20. [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ޖިނާއީ މައްސަލައެއް ސާބިތުކުރުމުގައި ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކަށްވާއިރު، އަނގަބަހުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ ދައުލަތުގެ ވަކީލުން ފާހަގަކޮށްފައިވާއިރު، އަނގަބަހުން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ ޝަރީޢަތުގެ ތަޤްދީރީ ބާރެއް ނަމަވެސް، އަނގަބަހުން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ޝަރީޢަތުން ދިނުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ފުރުޞަތު [illegible] އަދި [illegible] ފުރުޞަތު [illegible] ކުރިން [illegible] އެނގޭކަން ނެތެވެ.

21. ސަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ ކަންކަމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނު) ގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 5 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހެކިބަސް ދޭ މީހާއަށް ހިމާޔަތް ދިނުމުގެ ކަމުގައިވިޔަސް، އެކަމަކު، ސަރީޢަތްކުރުމުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ގާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އަނބުރާ ހުކުމްކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދޫކޮށްދެވިދާނެކަމަށްވިޔަސް، މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ސަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާ ހުކުމްކުރުން އަނބުރާލުން ހުކުމްކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދައުލަތުން ދިނުމަށްޓަކައި ސަރީޢަތުން ދޫކުރެވުނު.

ޙުކުމް:

ދެންނެވި އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށްޓަކައި ބާރުވެރިކަމާބެހޭ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުކުމްކޮށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B8(887-2017)196/2021/607 ސިޓީއިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުވާކަމުން ކަނޑައަޅައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ގާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބާރުލިބިގެންވާ ގޮތުގެމަތިން ހައިކޯޓުން މި މައްސަލަ އަލުން ބަލައި ހުކުމްކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ފޮނުވުމަށް ކަނޑައަޅަމެވެ. އަދި މި މައްސަލަ ވަގުތުން ބެލުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް އަމުރުކުރަމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް | ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް (ރިޔާސަތު) | ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދު